

Cilvēku drošība uz ūdens. Peldēšanas paradumi, sabiedrības attieksme un institūciju rīcība

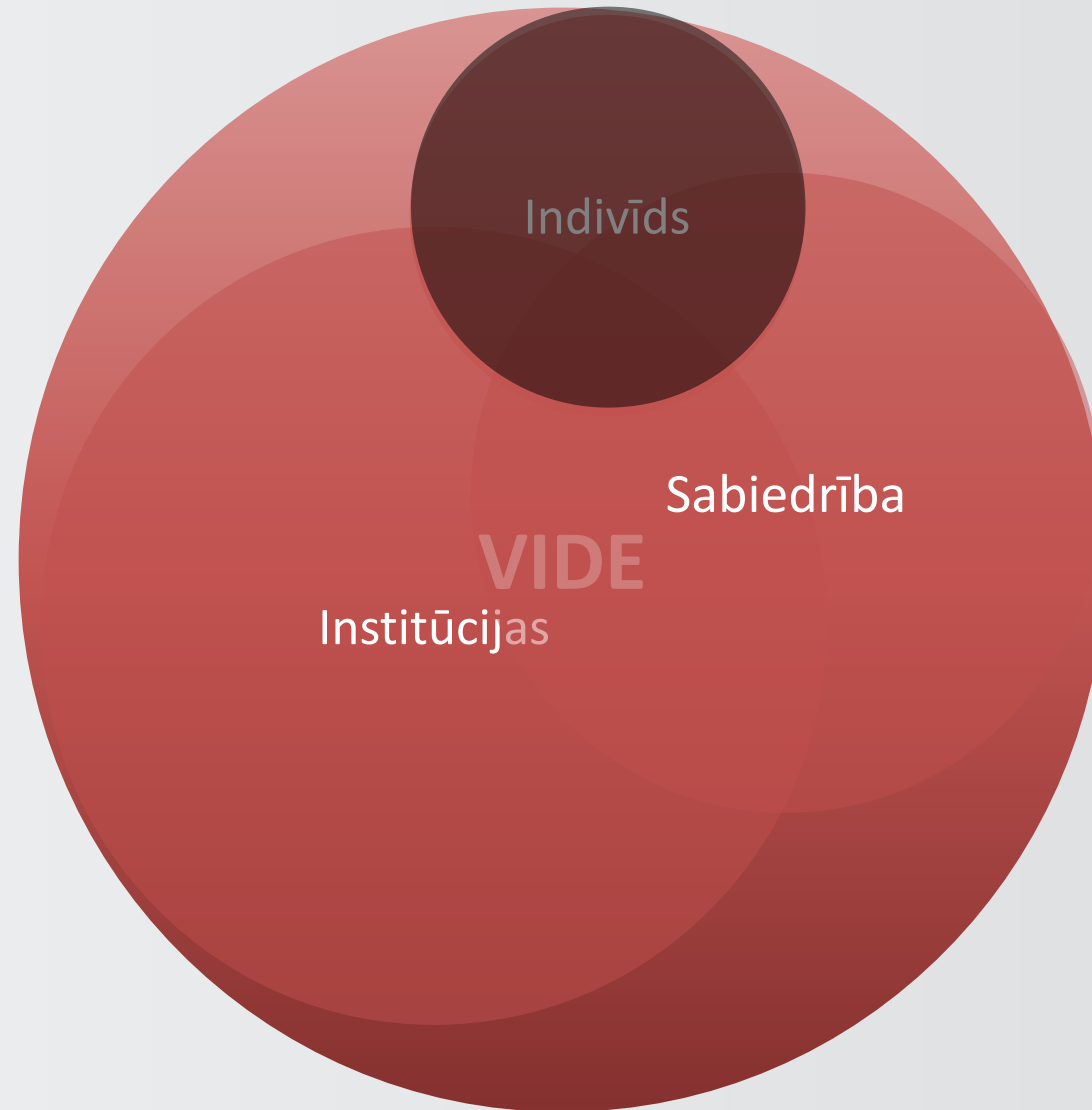
Aivars Platonovs

www.swimming.lv

www.peldidrosi.lv

Problēmsituācijas tvērumi

«Drosmīgs muļķis»

- Vāja vai viduvēja peldētprasme (64%);
- «Iemācīties» peldēt pašmācības ceļā vai no vecākiem/draugiem (79%);
- Pieticīgs savā peldvietas izvēlē (74%);
- Mēdz nokļūt potenciāli bīstamās situācijās uz ūdens (24%);
- Vienaldzīgs gadījumos, kad novēro pārgalvīgu uzvedību, tai skaitā – peldēšanu reibumā (75%);
- Gatavs glābt slīcēju par spīti zināšanu/prasmju trūkumam (51%);
- Nelasa drošības un kārtības noteikumus (76%)

Sabiedriskā pozīcija

Sabiedriskā pozīcija

- Nelaiemes notiek «tur ārā»;
- Distancēšanās no problēmas;
- Augsta tolerance pret potenciāli bīstamu uzvedību;
- Viss kas nav aizliegts ir atļauts. Tas, ko neredz policija arī ir atļauts;
- Respekta, pietātes trūkums pret ūdeni;
- Peldēt var iemācīt ikviens – apmācāmo vajag tikai iemest ūdenī;
- Peldētprasme neuzlabo drošību un nesamazina noslīkšanas riskus;
- Mītos un aizspriedumos balstīts viedoklis par noslīkšanas cēloņiem

Institucionālā pozīcija

«Viss notiek pēc plāna, bet slīkšana ir ierakstīta latviešu tautas kodā»

Attaisnojumu
meklēšana

Īsa atmiņa un
zema politiskā atbildība

Vienmēr tukša kase

Solīts makā nekrīt

Pētnieciskās bāzes trūkums

Virspusēja pieeja
problēmas izvērtējumam

Problēmas noliegšana vai
ignorēšana

Atbildības novirzīšana

Nacionālais attīstības plāns 2014. - 2020.g.

Rīcības virziens «Vesels un darbaspējīgs cilvēks». Mērķis:

Veicinot veselīgu dzīvesveidu, uzlabojot plānošanu un koordinēšanu veselības aprūpes sistēmā, kā arī ambulatorās veselības aprūpes kvalitāti un pieejamību, mazināt hronisko slimību un ārējās vides cēloņu riska faktoru izplatību sabiedrībā, tādā veidā sekmējot iedzīvotāju veselības saglabāšanu un uzlabošanu, kas ir pamats ilgam un produktīvam darba mūžam.

Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2014.–2020.g.

Apakšmērķis: Veicināt veselīgu un drošu vidi, samazināt traumatismu un mirstību no ārējiem nāves cēloņiem. Mērķa sasniegšanai nepieciešams:

- Apzināt vides riska faktoru ietekmi uz veselību, informēt sabiedrību par vides riska faktoriem, tai skaitā klimata pārmaiņām [..];
- Traumatisma profilaksei veicināt drošas apkārtējās vides izveidi, uzlabot iedzīvotāju zināšanas par iespējām izvairīties no traumām sadzīvē, atpūšoties un nodarbojoties ar fiziskām un sporta aktivitātēm, par pareizu rīcību traumu gadījumā un veicinot drošas apkārtējās vides izveidi.
- Uzlabot esošo datu analīzi, apzinot dažādus datu avotus par bīstamu preču izraisītiem nelaimes gadījumiem, lai nodrošinātu padziļinātu šo nelaimes gadījumu analīzi un izstrādātu pasākumus to novēršanai. !
- Īstenot pasākumus vardarbības mazināšanai [..]

Pamatnostādnes «Bērniem piemērota Latvija»

(ANO Ģenerālās Asamblejas dokuments «Bērniem piemērota pasaule»)

Dokumenta **mērķis** - radīt bērna vajadzībām atbilstošu veselīgu, drošu vidi un infrastruktūru.

Rīcības virzieni:

- Sekmēt visiem bērniem [..] draudzīgas, drošas infrastruktūras un vides iekārtošanu;
- Kontrolēt normatīvo aktu ievērošanu [..] par peldvietu iekārtošanu un higiēnu un citiem kvalitātes normatīviem;
- Analizēt statistiku par bērnu veselības rādītājiem un to korelāciju [..];
- Atbalstīt zaļo teritoriju, bērnu rotaļu laukumu ierīkošanu un uzturēšanu sporta, atpūtas un kultūras pasākumiem [..]

ANO Bērnu tiesību komitejas rekomendācijas CRC/C/LVA/CO/3-5 (2016)

Tiesības uz dzīvību, izdzīvošanu un attīstību. Komiteja [..] joprojām izsaka raizes par augstajiem bērnu mirstības rādītājiem ārēju cēloņu, piemēram, pašnāvības, noslikšanas un ceļu satiksmes negadījumu, ietekmē.

Komiteja iesaka dalībvalstij veikt papildu darbības, lai samazinātu bērnu mirstību ārēju cēloņu ietekmē, it īpaši:

(b) pastiprināt izpratnes veicināšanas un izglītošanas kampaņas, lai novērstu ceļu satiksmes negadījumus un bērnu noslikšanu;

(c) pastiprināt valsts un pašvaldību iestāžu cilvēkresursu kapacitāti, lai varētu apsekot ceļus un pludmales un novērst ceļu satiksmes negadījumus un bērnu noslikšanu.

Informatīvais ziņojums „Pārskats par bērnu stāvokli Latvijā 2016.gadā”

(b) Lai pastiprinātu izpratnes veicināšanas un izglītošanas kampaņas, lai novērstu bērnu noslīkšanu:

- VM savas kompetences ietvaros izstrādāja MK noteikumus „Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas kārtība”;
- Tiek īstenotas dažādas izpratnes veicināšanas un izglītošanas kampaņas, kurās viena no aplūkotajām tēmām ir drošība uz ūdens;

(c) Lai pastiprinātu valsts un pašvaldību iestāžu cilvēkresursu kapacitāti, lai varētu apsekot pludmales un novērst bērnu noslīkšanu:

- VI atbilstoši tās kompetencei katru gadu apseko pludmales, veicot peldūdens kvalitātes monitoringu un peldvietu plānveida kontroles.
- Peldēšanās sezonas laikā VP darbinieki patrulē arī pie ūdenstilpnēm un peldvietām, lai nodrošinātu sabiedrisko kārtību, mazinātu traumatismu un atturētu personas no pārgalvīgas rīcības. Šādas akcijas VP plāno organizēt arī turpmāk.

MK noteikumi nr. 692 "Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība"

Peldvietas apsaimniekotājs pirms peldsezonas sākuma:

- peldvietā, ja iespējams, izveido un norobežo peldēšanās sektoru bērniem līdz 10 gadu vecumam. Bērniem paredzētā sektora pamatni izvēlas vai izveido ar nelielu slīpumu un maksimālo dziļumu, kas nepārsniedz 70 cm;
- ņemot vērā peldvietas noslogojumu, izvērtē nepieciešamību nodrošināt glābšanas dienesta darbību.

Jāizvieto informatīvais **stends** par drošu uzvedību peldvietā:

- Bērniem ļaujiet peldēties tiem atbilstoši ierīkotās peldvietās, labas redzamības robežās, kur nekavējoties var sniegt palīdzību. ?
- Nodrošiniet pieaugušā uzraudzību, kad bērns atrodas ūdenī vai rotaļājas ūdens tuvumā.
- Uzmaniet bērnus no viļņiem, lai izvairītos no ienešanas dzelmē.

Sporta politikas pamatnostādnes 2014.-2020.g.

Rīcības virziens sporta politikas mērķu sasniegšanai

- Lai veicinātu bērnu drošību uz ūdeņiem papildus sporta stundām, nepieciešams izstrādāt un īstenot peldētapmācības programmu vispārējās izglītības iestāžu 1. – 4. klašu audzēkņiem.
- [..]
- Peldētapmācības programmas īstenošana uzsākama pakāpeniski: 2014.gadā pilotprojekta veidā piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros; 2015.gadā – 2.klašu izglītojamiem; 2016.gadā – 2. un 3.klašu izglītojamiem; 2017.-2020.gadā – 1.-4.klašu izglītojamiem

SALĪDZINĀJUMAM

Ceļu satiksmes drošības plāns 2017.-2020.gadam

Atbalstīts ar MK 2017.gada 4.apriļa rīkojumu Nr.180, prot.Nr.18 45.§

Atbildīgās institūcijas plāna ieviešanā - Satiksmes ministrija, Iekšlietu ministrija un Izglītības un zinātnes ministrija.

Pārraugis – CSDD.

Četri rīcības virzieni:

- 1) preventīvie pasākumi ceļu satiksmes drošībā,
- 2) satiksmes dalībnieku izglītošana un informēšana,
- 3) satiksmes drošības risinājumu ieviešana autoceļu un ielu tīklā,
- 4) reaģēšana uz CSNg un to sekas mazināšana un novēršana.

Ceļu satiksmes drošības plāns 2017.-2020.gadam

Atbalstīts ar MK 2017.gada 4.aprīļa rīkojumu Nr.180, prot.Nr.18 45.§

- Ietver izglītojošos pasākumus pirmsskolas un pamatskolas skolēniem par ceļu satiksmes drošības jautājumiem,
- Paredz veikt 10.-12.klašu skolēnu zināšanu un prasmju diagnostiku par ceļu satiksmes drošības jautājumiem.
- Paredz nodrošināt pedagogu profesionālās kompetences pilnveides seminārus, kā arī pedagogu labās prakses pieredzes popularizēšanu par ceļu satiksmes drošības jautājumu apguvi mācību saturā un nodrošināt vispārējā izglītībā kompetenču pieejā balstītā mācību saturā cilvēkdrošības moduli, ietverot tajā ceļu satiksmes dalībnieku drošības uzlabošanu.

Informatīvais ziņojums „Pārskats par bērnu stāvokli Latvijā 2016.gadā”

Lai veicinātu bērnu zināšanas par ceļu satiksmes drošību, visās VP reģionu pārvaldēs un Rīgā ir izveidotas un aktīvi darbojas mācību klases ceļu satiksmes noteikumu apgūšanai un citu preventīvo pasākumu organizēšanai, kuras ir aprīkotas ar daudzveidīgiem uzskates līdzekļiem.

VP 2017.gada 1.ceturksnī pārskatīja visus preventīvā darba virzienus, risināmās problēmas un preventīvo aktivitāšu saturu attiecībā uz ceļu satiksmes drošību, attiecīgi palielinot preventīvo aktivitāšu skaitu un veidus.

Ceļu satiksmes drošības plāns 2017.-2020.gadam

Atbalstīts ar MK 2017.gada 4.aprīļa rīkojumu Nr.180, prot.Nr.18 45.§

Plānā iekļauto pasākumu īstenošanai 4 gadu periodam ir nepieciešami finanšu līdzekļi **14 174 525 EUR** apmērā, no tiem **5 950 000 EUR** ir valsts budžeta līdzekļi, 4 322 635 CSDD dividendes, savukārt 3 901 890 EUR tiek plānots piešķirt no OCTA pieejamā finansējuma, turklāt atsevišķiem pasākumiem finansējuma apmēru varēs noteikt tikai pēc sākotnējās izpētes.

Potenciāli zaudētie veselīgie dzīves gadi

Vecums	Zaudētie dzīves gadi	Noslīkušie 2017.g.	Zaudētie EUR
0 līdz 4	49	1	294 000.00 €
5 līdz 14	49	6	1 764 000.00 €
15 līdz 24	39	15	3 510 000.00 €
25 līdz 34	30	13	2 340 000.00 €
35 līdz 59	5	57	1 710 000.00 €
60+	0	39	- €
			<u>9 618 000.00 €</u>